Standardy ochrony małoletnich w parafii rzymskokatolickiej pw. św. Urszuli w Gosprzydowej

Gnojnik, dnia 15.08.2024 roku

SPIS TREŚCI

WSTĘP. str. 3

SŁOWNIK POJĘĆ. str. 5

STANDARD 1 - Organizacja w parafii bezpiecznego środowiska dla małoletnich. str. 6

STANDARD 2 – Zasady osobowej odpowiedzialności za zapobieganie przemocy wobec małoletnich i reagowanie na przypadki takiej przemocy. str.7

STANDARD 3 – Sposób działania w przypadku zaistniałej przemocy, zgłoszeniu o przemocy lub wystąpieniu niewłaściwych zachowań. str.9

STANDARD 4 – Zapewnienie pomocy osobom pokrzywdzonym. str.10

STANDARD 5 – Sposób postępowania z osobami oskarżonymi o przestępstwo seksualne i przemoc wobec małoletniego. str.11

STANDARD 6 – Zasady obowiązujące w środowisku parafialnym.. str.12

STANDARD 7 – Edukacja dzieci i osób bezbronnych w ochronie swoich granic. str.18

STANDARD 8 – Szkolenia osób odpowiedzialnych za prewencję, duchownych, personelu parafii i animatorów. str. 19

STANDARD 9 – Zasady udostępniania standardów i ich ewaluacji. str. 20

ZAŁĄCZNIK 1. str. 22

ZAŁĄCZNIK 2. str. 24

ZAŁĄCZNIK 3. str. 26

ZAŁĄCZNIK 4. str. 29

ZAŁĄCZNIK 5. str. 30

WSTĘP

Niniejsze „Standardy Ochrony Małoletnich w Parafii" są spełnieniem obowiązku, który nakłada polskie prawo (Ustawa z dnia 28.07.2023 r. o zmianie Ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. 2023 poz. 1606) m. in. na organizatorów rozwoju duchowego małoletnich i opieki nad nimi oraz osoby dopuszczone do takiej działalności z małoletnimi.

Parafia, jako część Kościoła lokalnego funkcjonuje przede wszystkim, aby wierni katolicy określonego terenu otrzymywali w jej ramach pomoc duchową, służącą ich duchowemu rozwojowi. Temu służy organizowanie kultu Bożego (udzielanie sakramentów, wspólna modlitwa) jak i dodatkowe spotkania wiernych w ramach grup duszpasterskich oraz kierownictwa duchowego. Parafia obejmuje wszystkich wiernych, w tym małoletnich, wobec których posługujący duchowni i świeccy mają obowiązek wprowadzenia i umocnienia ducha wiary. Małoletni korzystają z udzielanych im sakramentów, przychodzą z dorosłymi lub sami na wspólne modlitwy, a także biorą udział w formacyjnych spotkaniach i wyjazdach parafialnych. Małoletni również mogą brać czynny udział w organizowaniu i przebiegu duszpasterstwa parafialnego. Duszpasterstwo parafialne zazwyczaj odbywa się w miejscowym kościele parafialnym i budynkach parafialnych, ale także podczas pielgrzymek i innych wyjazdów.

Specyfiką duszpasterstwa parafialnego jest to, iż parafia jest z zasady wspólnotą wspólnot, stąd też pierwszymi odpowiedzialnymi za duchowy rozwój dziecka są jego rodzice, a parafia, jako wspólnota jest środowiskiem ułatwiającym to zadanie.

Specyfiką parafii jest to, iż stanowi część wspólnoty wiernych zgromadzonych w ramach diecezji pod duszpasterskim przewodnictwem biskupa diecezjalnego. Parafia jest z zasady wspólnotą terytorialną, ograniczającą się do danej miejscowości lub osiedla, ale otwartą również na wiernych spoza parafii. W związku z mobilnością mieszkańców wspólnota parafialna może składać się zarówno z wiernych dobrze siebie znających, jak z wiernych anonimowych, pojawiających się jedynie okazyjnie w miejscu duszpasterstwa. Z reguły parafianie odwiedzają kościół parafialny przy okazji niedzielnej Mszy św., ale są także i tacy, którzy codziennie korzystają z miejscowego duszpasterstwa. Na czele parafii stoi proboszcz, mianowany przez biskupa diecezjalnego, którym jest zawsze kapłan. Mogą mu pomagać inni duchowni (wikariusze, księża do pomocy duszpasterskiej, diakoni) a także wierni świeccy

pełniący różne funkcje we wspólnocie parafialnej, zarówno funkcje techniczne jak i formacyjne. Parafia, zatem to przede wszystkim ludzie, ponadto działania duszpasterskie i inne integrujące miejscową wspólnotę, ale to także wymiar materialny w postaci budynków i majątku parafialnego.

W takiej wspólnocie parafialnej małoletni są zarówno odbiorcami jak i aktywnymi uczestnikami życia duchowego. Wchodzą oni mniej lub bardziej w relacje z dorosłymi (duchownymi i świeckimi) oraz innymi małoletnimi w ramach duszpasterstwa, stąd istnieje obowiązek przede wszystkim moralny zadbania o ich bezpieczeństwo duchowe i fizyczne, aby środowisko parafialne stało się dla nich okazją do duchowego wzrostu, eliminując we wszelki możliwy sposób niebezpieczeństwo jakiejkolwiek przemocy. Bezpieczeństwo małoletnich w ramach duszpasterstwa wpływa zarówno na kształt ich relacji ze wspólnotą Kościoła, poszczególnymi osobami, ale także w sposób istotny na relację z Bogiem.

Parafia, jako wspólnota religijna, biorąc pod uwagę Boże przykazanie o miłości bliźniego jak siebie samego winna zadbać z motywów religijnych o to, by środowisko parafialne było miejscem, gdzie każdy małoletni może czuć się bezpiecznie oraz znaleźć adekwatną pomoc w rozwoju religijnym.

Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich są konkretyzacją prawa państwowego i mają za zadanie pomóc w tym, co jest przed wszystkim obowiązkiem moralnym ludzi wierzących.

SŁOWNIK POJĘĆ

Animator – osoba dorosła lub małoletnia, prowadząca bieżącą duchową formację grupy parafialnej w ramach duszpasterstwa parafialnego.

Duchowny – osoba wyświęcona przez biskupa do posługi duszpasterskiej (biskup, prezbiter/kapłan/ksiądz, diakon)

Grupa parafialna – część członków parafii zgrupowanych ze względu na jednakową formację, wspólny cel, własną duchowość, posiadający swojego opiekuna i animatorów.

Opiekun grupy – duchowny czuwający nad prawidłową formacją grupy parafialnej.

Parafia – wspólnota wiernych na danym terenie pod przewodnictwem proboszcza, ustanowiona i podległa biskupowi diecezjalnemu.

Personel parafialny – osoby świeckie spełniające różne funkcje w bieżącej organizacji parafii (bez względu na rodzaj zatrudnienia i wynagrodzenie). Są to m. in. kościelny, konserwator, organista, kancelistka, gospodyni na plebani, osoba sprzątająca itp.

Plebania – dom parafialny przeznaczony do codziennego funkcjonowania duchownych.

Pomieszczenia duszpasterskie – pomieszczenia, w których odbywają się spotkania grup duszpasterskich i duchownych ze świeckimi w ramach duszpasterstwa, a także pomieszczenia służące kultowi Bożemu i załatwianiu spraw biurowych.

Proboszcz – kapłan mianowany przez biskupa diecezjalnego odpowiedzialny za prowadzenie parafii.

Przemoc - Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, która wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody fizyczne bądź psychiczne.

Wikariusz – ksiądz mianowany przez biskupa diecezjalnego do zwyczajnej pomocy proboszczowi w duszpasterstwie parafialnym.

Wyjazd parafialny – wszystkie formy zorganizowanych przez parafię wyjazdów dla parafian, wyjść, pielgrzymek. Mogą w nich uczestniczyć osoby spoza parafii.

Zakrystia – pomieszczenie służące przygotowaniu i przebiegowi nabożeństw kościelnych.

STANDARD 1

Organizacja w parafii bezpiecznego środowiska dla małoletnich.

- W parafii został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument (Standardy Ochrony Małoletnich), w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam dzieci i osób dorosłych zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe jak i wskazania wynikające z Wytycznych Kościoła Katolickiego w Polsce i Diecezji Tarnowskiej:

a) W przygotowaniu wewnętrznego dokumentu uczestniczą zaangażowani świeccy, a także dzieci.
b) W parafii działa Zespół ds. Prewencji oraz wyznaczona jest tzw. osoba zaufania.
c) Polityka ochrony dotyczy szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony przebywających tam małoletnich, czyli:

- rekrutacji personelu parafialnego i animatorów oraz ich szkolenie;
- bezpiecznych relacji pomiędzy duchownymi, personelem parafialnym, animatorami, a małoletnimi;
- bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi;
- bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
- zasady ochrony wizerunku i danych osobowych;
- sposobu reagowania w parafii na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy i zasad prowadzenia rejestru interwencji (Załącznik 3);
- pomocy osobom pokrzywdzonym.

-Standardy ochrony są dostępne w parafii (kancelaria, zakrystia) i podane do publicznej wiadomości (na stronie internetowej parafii oraz wywieszone w gablocie parafialnej).

STANDARD 2

Zasady osobowej odpowiedzialności za zapobieganie przemocy wobec małoletnich i reagowanie na przypadki takiej przemocy.

1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ PROBOSZCZA:

- kieruje całokształtem prewencji i reagowania na przemoc wobec małoletnich na terenie parafii i podczas wyjazdów parafialnych,

- w zależności od potrzeb wyznacza osobę odpowiedzialną za prewencję bądź zespół osób,

- decyduje o dopuszczeniu danej osoby do pracy z małoletnimi po wcześniejszym sprawdzeniu jej w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (z dostępem ograniczonym) i przyjęciu zaświadczenia o niekaralności bądź innych odpowiednich oświadczeń,

- przyjmuje od w/w osoby aktualne zaświadczenie o niekaralności z Rejestru Karnego i inne oświadczenia w przypadku braku rejestru karnego w państwie pochodzenia dopuszczanej osoby,

- przechowuje, jako informacje poufne wydruki z Rejestru i zaświadczenia dostarczone przez w/w/ osoby,

- szkoli duchownych, personel parafii i animatorów w zakresie profilaktyki i reagowaniu na przemoc wobec małoletnich, albo wyznacza odpowiednią osobę do szkoleń,

- obowiązkowo przyjmuje oświadczenie od w/w osób o przeszkoleniu i przechowuje je w aktach osobowych,

- udostępnia w odpowiednich miejscach niniejsze Standardy, w pomieszczeniach i na stronie internetowej,

- przyjmuje zgłoszenia o dokonanej przemocy wobec małoletnich lub podejrzanych zachowaniach oraz według uznania mianuje odpowiednią osobę przyjmującą zgłoszenia o przemocy i podaje jej dane do publicznej wiadomości w parafii i podczas wyjazdów,

- zgłasza osobiście lub według uznania mianuje osobę zgłaszającą odpowiednim służbom podejrzenie dokonania przestępstw określonych w rozdz. XIX Kodeksu Karnego (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV k.k. (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości) oraz w zakresie art. 189a k.k. (handel ludźmi),

art. 207 k.k. (znęcanie się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności) oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,

- sporządza notatkę o przyjęciu zgłoszenia przypadku przemocy wobec małoletnich lub według uznania mianuje do tego odpowiednią osobę,

- przechowuje, jako poufne notatki o zgłoszeniu przemocy,

- mianuje osobę lub zespół osób w celu odpowiedniej pomocy osobie pokrzywdzonej w poważnych przypadkach,

- współpracuje z osobą odpowiedzialną za prewencję w Diecezji Tarnowskiej i uczestniczy w odpowiednich szkoleniach,

- dba o ochronę danych osobowych zgodnie z zarządzeniami Inspektora ds. Danych Osobowych Diecezji Tarnowskiej,

- osobiście zgłasza Delegatowi Biskupa Diecezjalnego ds. ochrony dzieci i młodzieży przestępstwa na te seksualnym wobec małoletnich dokonane przez miejscowych duchownych.

2. ODPOWIEDZIALNOŚĆ INNYCH DUCHOWNYCH, PERSONELU PARAFII I ANIMATORÓW:

- współpraca z Proboszczem w całokształcie profilaktyki antyprzemocowej i reagowaniu na przemoc,

- przekazywanie Proboszczowi lub osobie wyznaczonej zgłoszeń o podejrzeniu przemocy,

- uwrażliwianie małoletnich na potrzebę bezpieczeństwa i przeciwdziałaniu przemocy,

- przekazywanie proboszczowi lub wyznaczonej osobie informacji o podejrzeniu w/w/ przestępstw,

- poszanowanie osobowej godności małoletnich,

- przestrzeganie zasad zachowania wobec małoletnich, umieszczonych w niniejszych Standardach.

STANDARD 3

Sposób działania w przypadku zaistniałej przemocy, zgłoszeniu o przemocy lub wystąpieniu niewłaściwych zachowań.

- osoba przyjmująca zgłoszenie przemocy wobec małoletniego, czy to od osoby dorosłej, czy też od małoletniej, w sposób zdroworozsądkowy ocenia czy jest to sprawa poważna czy nie,

- w przypadku sprawy błahej sama zaradza sytuacji,

- w przypadku sprawy niewątpliwie poważnej, lub wątpliwości, co do jej istoty zgłasza to proboszczowi lub osobie wyznaczonej do przyjmowania zgłoszeń,

- w przypadku podejrzenia przestępstw świadek lub osoba przyjmująca zgłoszenia przekazuje informację Proboszczowi lub osobie wyznaczonej do informowania służb o podejrzeniu dokonania przestępstwa,

- w przypadkach poważnych Proboszcz lub osoba wyznaczona ma obowiązek odnotowania przypadku i dalszego procedowania, m. in. przekazania sprawy odpowiednim służbom. W notatce jest zamieszczona informacja o ewentualnym przekazaniu sprawy innym, kompetentnym osobom z zaznaczeniem ich personaliów i daty przekazania,

- gdyby istniało podejrzenie lub pewność, co do przestępczego zachowania duchownego wobec osoby małoletniej Proboszcz zgłasza przypadek do Delegata ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży,

- gdyby wyrządzona szkoda wobec małoletniego była poważna, należy w sposób systemowy przejść do zaradzenia przemocy i możliwej pomocy osobie poszkodowanej, w porozumieniu z rodziną, psychologiem i ewentualnie innymi specjalistami,

- w przypadku przemocy rówieśniczej proboszcz organizuje odpowiednie działania w środowisku małoletnich uświadamiające szkodliwość przemocy i sposób jej przeciwdziałania,

- w przypadku podejrzenia dokonania przemocy wobec małoletniego przez duchownego, animatora lub innego pracownika parafii Proboszcz profilaktycznie odsuwa tę osobę od pracy z daną osobą małoletnią lub wszystkimi małoletnimi, zależnie od charakteru sprawy,

- naczelną zasadą w ocenie działań przemocowych, profilaktyki i przeciwdziałaniu przemocy winien być zdrowy rozsądek posługujących się przepisami prawa państwowego i kościelnego oraz zasadą proporcjonalności, a także ogólnie pojęte dobro małoletnich.

STANDARD 4

Zapewnienie pomocy osobom pokrzywdzonym.

- każda osoba, która mówi o doświadczanej przez siebie krzywdzie, winna zostać przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.

- w przypadku wystąpienia faktycznej krzywdy parafia, z racji swej roli duchowej i społecznej, w miarę potrzeby zapewnia pomoc osobie pokrzywdzonej,

- osoba skrzywdzona powinna otrzymać informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać na terenie parafii lub poza nią,

- parafia posiada, o ile to możliwe, kontakty do zaufanych osób, takich jak np.: kierownik duchowy, psycholog, kurator sądowy, lekarz, pracownik opieki społecznej, a także lokalnych organizacji specjalizujących się w pomocy małoletnim, aby zapewnić pokrzywdzonemu pełną pomoc duchową i fizyczną,

- w przypadkach szczególnych Proboszcz organizuje zespół kompetentnych osób w celu adekwatnej pomocy pokrzywdzonemu małoletniemu w zależności od źródła przemocy,

- w przypadku, gdy osobą krzywdzącą jest duchowny, pracownik parafii lub animator Proboszcz jak najszybciej odseparowuje osobę krzywdzącą od małoletniego,

- jeśli krzywdzicielem jest duchowny to pokrzywdzony nie powinien być obciążony kosztami pomocy specjalistycznej,

- jeśli osoba skrzywdzona należała do jakiejś grupy parafialnej, również inni uczestnicy tej grupy otrzymują pomoc duszpasterską i ewentualnie psychologiczną,

- jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina,

- parafianie powinni być we właściwy sposób poinformowani o tym, co się wydarzyło, jeśli to konieczne i sprawa jest publiczna, przy zachowaniu zasady ochrony dobrego imienia osoby skrzywdzonej, a także osoby krzywdzącej, jeśli sprawa nie jest udowodniona,

- jeśli zgłoszenie dotyczy przestępstwa określonego w prawie karnym i/lub kanonicznym, osoba przyjmująca zgłoszenie postępuje zgodnie z procedurami zawartymi w Wytycznych KEP.

- jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.

- wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności, ale osoby skrzywdzonej nie wolno zobowiązywać do zachowania tajemnicy.

STANDARD 5

Sposób postępowania z osobami oskarżonymi o przestępstwo seksualne i przemoc wobec małoletniego.

- gdy do wspólnoty parafialnej należą osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu, lub też wróciły do środowiska po odbytym wyroku, lub ich kara uległa zatarciu, to mimo wszystko nie powinny one pracować z małoletnimi, natomiast powinny zostać objęte pomocą duszpasterską,

- w sytuacji, gdy oskarżonym o przemoc lub krzywdzącym jest małoletni, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Ich również dobrze jest otoczyć opieką duszpasterską,

- w sytuacji, gdy osobą oskarżoną jest duchowny lub osoba konsekrowana, należy zastosować się do wskazań uzyskanych od biskupa miejsca lub przełożonych. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytyczne KEP,

- gdy osobą oskarżoną jest pracownik parafii lub animator, należy odsunąć taką osobę od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz objąć ją opieką duszpasterską.

- w procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji należy również zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy,

- w przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone, a oskarżenie znane było osobom postronnym, należy przekazać im informację o niewinności oskarżonego w formie komunikatu biskupa miejsca lub delegata.

STANDARD 6

Zasady obowiązujące w środowisku parafialnym.

1. POSTĘPOWANIE NIEDOPUSZCZALNE

- Naruszenie integralności psychofizycznej: przemoc fizyczna i psychiczna, kary cielesne, uszkodzenie ciała, cyberprzemoc;

- Stosowanie przemocy psychicznej: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowanie;

- Wszelkie formy wykorzystywania seksualnego;

- Tolerowanie zachowań innych osób noszących znamiona wykorzystywania osób małoletnich, a zwłaszcza seksualnego;

- Ingerencja w sferę intymną na płaszczyźnie fizycznej, psychicznej, czy chociażby werbalnej. W sytuacjach wyjątkowych, gdy małoletni, ze względu na ograniczenia wiekowe lub zdrowotne, nie jest w stanie samodzielnie wykonać czynności higienicznych lub innych o naturze osobistej (toaleta, mycie się, przebieranie), pomocy udziela opiekun faktyczny, z zachowaniem zasad ochrony intymności małoletniego;

- Nagrywanie małoletnich lub wykonywanie zdjęć ingerujących w sferę intymną;

- Naruszenie prawa osoby małoletniej do prywatności, naruszenie czci, honoru i dobrego imienia, ujawnienie informacji uzyskanych w warunkach poufności;

- Naruszenie dóbr osobistych. Są to w szczególności: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość różnego typu;

- Upublicznianie wypowiedzi i wizerunku osób małoletnich bez zgody rodziców lub opiekunów;

- Częstowanie małoletnich alkoholem, papierosami, środkami psychoaktywnymi, oraz tolerowanie ich używania;

- Pozostawanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających przez duchownego, opiekuna lub animatora prowadzącego zajęcia lub pełniącego opiekę nad nieletnimi;

- Nakłanianie niepełnoletniego do zachowania tajemnicy przed rodzicami lub opiekunami;

- Proponowanie indywidualnych spotkań towarzyskich z osobami małoletnimi (nawet za zgodą rodziców), zapraszanie osób małoletnich na indywidualne spotkania w mieszkaniu prywatnym;

- Indywidualne wyjazdy osoby duchownej z osobą małoletnią;

- Przewożenie osób małoletnich bez pełnoletniego opiekuna, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu dziecka;

- Stosowanie języka i metod przekazu treści dotyczących ludzkiej płciowości i seksualności nieadekwatnych do wieku rozwojowego dzieci i młodzieży bądź naruszających godność osób małoletnich (erotyzacja języka, wulgaryzowanie, trywializowanie przekazu, etykietowanie osób, używanie treści pornograficznych);

- Nadużycia w zakresie kontaktu fizycznego i werbalnego, czyli przekroczenie granic wyznaczonych przez kulturę, szacunek i roztropność. Normy społeczne określają akceptowalne przejawy ludzkiej serdeczności i wspólnotowości, np. uścisk dłoni, błogosławieństwo na czole, werbalna pochwała, nagroda materialna za zaangażowanie w życie parafialne, aktywny udział w zabawach i grach grupowych z odpowiednim ograniczeniem kontaktu fizycznego. Strój powinien być niegorszący i adekwatny do sytuacji

POSTĘPOWANIE ZALECANE

- W sytuacjach podejmowanych inicjatyw duszpasterskich z udziałem niepełnoletnich niezbędna jest właściwa współpraca z rodzicami lub opiekunami. Duszpasterz powinien uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych na udział dziecka w działaniach duszpasterskich i związaną z tym korespondencję elektroniczną oraz przemieszczanie się;

- Odpowiedzialne zachowanie w korespondencji elektronicznej i papierowej z małoletnimi, a także w mediach społecznościowych. Komunikacja elektroniczna z niepełnoletnim powinna dotyczyć tylko zagadnień duszpasterskich. Najlepiej, gdy odbywa się z oficjalnego adresu mailowego bądź z numeru telefonu instytucji. O możliwości otrzymywania takich informacji powinni mieć wiedzę rodzice lub opiekunowie prawni niepełnoletniego. Wiadomości nie powinny być wysyłane po godz. 22.00;

- Przeprowadzanie rozmów indywidualnych z osobami małoletnimi (np. w ramach kierownictwa duchowego) powinno odbywać się w pomieszczeniach służbowych (biuro parafialne; wskazane, aby na plebanii było transparentne pomieszczenie przeznaczone do rozmów duszpasterskich) – z roztropnością, co do pory i czasu trwania. Sakrament pokuty należy sprawować tylko w kościele w konfesjonale;

- Zachęca się, aby w spotkaniach duszpasterstwa dzieci brały udział osoby dorosłe (rodzice, animatorzy). Duszpasterze powinni zwracać uwagę i monitorować sposób zachowania animatorów i wychowawców wobec niepełnoletnich. Spotkania grup duszpasterskich mają charakter wspólnotowy, z uwzględnieniem właściwego traktowania podopiecznych, bez wyróżniania i podziałów;

- W przypadku organizowania wyjazdów z udziałem osób, które nie ukończyły 18 r.ż., należy stosować zasady organizacji wypoczynku oraz innych wyjazdów określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 roku (Dz. U. z dnia 5 kwietnia 2016 roku, poz. 452) oraz w innych przepisach prawa cywilnego w tym zakresie;

- Duchowny organizujący wyjazd z dziećmi bądź młodzieżą zobowiązany jest do weryfikacji osób pełniących funkcje wychowawców i opiekunów w rejestrze prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości na podstawie ustawy z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym; winien także uzyskać od tych osób zaświadczenia o niekaralności, zgodnie z aktualnym stanem Krajowego Rejestru Karnego;

- Wszelkiego rodzaju wyjazdy jedno i wielodniowe z dziećmi i młodzieżą powinny być starannie planowane i w sposób formalny dokumentowane, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii rodzaju transportu, zakwaterowania, planu dnia oraz bezpieczeństwa. Należy także zadbać o stosowne ubezpieczenia, zgodnie z wymogami prawa polskiego albo krajów, na których terytorium będą w czasie wyjazdu przebywać wychowankowie oraz ich opiekunowie. W czasie wyjazdu należy zapewnić niepełnoletnim kontakt z rodzicami lub opiekunami. Grupa wychowawców i animatorów powinna składać się zarówno z kobiet, jak i z mężczyzn, proporcjonalnie do liczby dziewcząt i chłopców w grupie. Opiekunowie nie powinni nocować w pomieszczeniu, w którym nocują niepełnoletni. Sponsorowanie jakiejkolwiek aktywności niepełnoletnich nie może być realizowane bez wiedzy i zgody rodziców lub opiekunów prawnych;

- Instytucje kościelne, które zapewniają osobom małoletnim dostęp do Internetu, są zobowiązane podejmować wszelkie działania zabezpieczające przed dostępem do treści stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju (treści erotyczne, pornograficzne, zawierające akty przemocy itp.). Należy zapewnić, by na wszystkich komputerach znajdujących się na terenie placówki z dostępem do Internetu było zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie filtrujące treści internetowe, oprogramowanie monitorujące korzystanie z Internetu, oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall. Niniejszy punkt nie dotyczy sytuacji, w których wychowankowie korzystają z Internetu poprzez własne urządzenia umożliwiające bezpośredni dostęp do sieci. Upoważniony do nadzoru opiekun ma obowiązek poinformowania podopiecznych o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu;

- Posiadanie wiedzy o faktycznych lub prawdopodobnych przypadkach wykorzystania seksualnego zawsze wymaga podjęcia odpowiednich działań, zgodnych z prawem kościelnym i świeckim. Kodeks karny przewiduje: „Art. 240. § 1.: Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118, art. 118a, art. 120–124, art. 127, art. 128,

art. 130, art. 134, art. 140, art. 148, art. 156, art. 163, art. 166, art. 189, art. 197 § 3 lub 4, art. 198, art. 200, art. 252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3";

- Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku, przyjęte przez Konferencję Episkopatu Polski, stanowią w punkcie 17.: „Mając na uwadze przepisy prawa polskiego, dotyczące złożenia zawiadomienia o przestępstwie organom ścigania, jego treścią nie mogą być w żadnym wypadku wiadomości uzyskane z sakramentalnego forum wewnętrznego (tajemnica spowiedzi). Analogicznie należy traktować wiedzę uzyskaną w ramach kierownictwa duchowego". Niemniej jednak również w takim przypadku należy podjąć starania, aby osobę posiadającą wiedzę na temat wykorzystania małoletniego skłonić do zgłoszenia tego faktu w trybie, jaki pozwala na podjęcie kroków prawnych;

- W przypadku, gdy zostało się obdarzonym zaufaniem i w rozmowie ujawniono sprawę nagannego zachowania jakiejś osoby duchownej bądź osoby świeckiej zaangażowanej do pracy z dziećmi i młodzieżą w strukturach kościelnych, należy wysłuchać tej osoby ze zrozumieniem i empatią oraz postępować zgodnie z zasadami podanymi w 5 rozdziale Wytycznych KEP;

- Zgodnie z Wytycznymi KEP dotyczącymi wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia (aneks nr 1. Art. 2): „duszpasterze winni być gotowi do podejmowania rozmów i spotkań z wiernymi, zwłaszcza w pierwszym okresie po ujawnieniu nadużycia seksualnego, jakie miało miejsce w ich wspólnotach. W sposób szczególny troską duszpasterską należy objąć dzieci i młodzież".

3. ZACHOWANIA WŁAŚCIWE W NASZYM KRĘGU KULTUROWYM.

- uścisk dłoni lub delikatne objęcie, przytulenie, pocałunki w policzek;

- delikatne poklepanie po ramionach lub plecach, jako wyraz akceptacji wsparcia, pocieszenia;

- dotyk ramion, rąk czy barku, jako wyraz bliskości;

- trzymanie się za ręce w czasie np. zabawy lub dla uspokojenia wzburzenia emocjonalnego;

- trzymanie za ręce dzieci w czasie spaceru;

- siadanie w pobliżu małych dzieci;

- podnoszenie lub trzymanie na rękach małych dzieci;

- przytulanie i branie na kolana małych dzieci za zgodą ich rodziców i najlepiej w ich obecności.

4. ZASADY DOTYCZĄCE WYJAZDÓW PARAFIALNYCH.

Zachęca się do pełnej transparentności w organizowaniu spotkań z dziećmi. Na początku roku formacyjnego w parafii należy:

- zapoznać rodziców lub opiekunów prawnych dzieci z harmonogramem prowadzonych spotkań;

- zadbać o wyrażenie przez nich zgody w formie pisemnej na udział w spotkaniach;

- ustalić zasady odbioru dzieci;

- ustalić zasady komunikacji elektronicznej z dziećmi;

- wszystkie formy zorganizowanego czasu, a w sposób szczególny wypoczynku dzieci powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;

- na wyjazdy grupowe należy uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami jego organizacji (regulaminem). Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem;

- podczas wyjazdów parafialnych opiekunowie nie powinni nocować w tym samym pomieszczeniu, co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie. Szczególnie zadbać należy o ochronę dzieci w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach.

5. ZASADY DOTYCZĄCE WSZYSTKICH, RÓWNIEŻ DOROSŁYCH

- Sakrament pokuty i pojednania, a także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych (konfesjonał lub miejsce osobne, ale widoczne). Jeśli nie można zachować tej zasady (np. w czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej czy z niepełnosprawnością), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni dla innych osób (np. przeszklenia w drzwiach, uchylone drzwi do pomieszczenia). Niedopuszczalne jest spowiadanie lub tzw. rozmowy duchowe w pokojach prywatnych.

- Podczas Mszy świętych o uzdrowienie połączonych z modlitwą wstawienniczą należy zadbać o to, aby modlitwa taka odbywała się przy głównym ołtarzu, w miejscach godnych, widocznych, centralnych, a nie w różnych „zaułkach", przyciemnionych pomieszczeniach itp.

- Zaleca się, aby odwiedziny chorych (dotyczy księży oraz szafarzy i wolontariuszy) odbywały się w obecności osoby trzeciej (kogoś z rodziny, z sąsiedztwa, osoby posługującej w parafii,
- Do udziału w wizytach duszpasterskich (kolęda) należy zapraszać tylko takie osoby (służba liturgiczną, organista, kościelny), które wykazują się odpowiednią dojrzałością np. w obszarze zachowania dyskrecji,

- Zobowiązania i obietnice księdza, pracownika lub osoby posługującej w parafii, zwłaszcza te, za które uiszczono wynagrodzenie, powinny być udokumentowane w formie pisemnej, a kopia przekazana beneficjentowi.

STANDARD 7

Szkolenie dzieci oraz osób bezbronnych w ochronie swoich granic.

„Edukacja to szczepionka na przemoc" przekonywał Edward James Olmos. Zapobieganie sytuacjom sprzyjającym wykorzystywaniu odbywa się również poprzez kształtowanie świadomości dzieci. W parafii istnieje możliwość zadbania o taką edukację. Szkolenia, np. w konwencji warsztatów, powinny prowadzić osoby odpowiednio do tego przygotowane. Powinny one obejmować formację dzieci do reagowania poprzez asertywne zachowanie oraz informowanie odpowiednich osób dorosłych w sytuacjach, w których są świadkami lub doświadczają od dorosłych albo innych dzieci jakiejkolwiek krzywdy (fizycznej, seksualnej, słownej, emocjonalnej itd.), takiej jak np.:

- pozostawianie dzieci bez opieki;
- okazywanie niechcianej czułości;
- próby nawiązywania kontaktu w miejscach odosobnionych;
- epatowanie nagością oraz zapraszanie, zwłaszcza indywidualnie, do miejsc takich jak np. sauna;
- przekraczanie granic nienaruszalności cielesnej;
- zbyt intensywne dążenie do osobistego kontaktu;
- infantylne zachowania opiekunów;
- prowokacja i wciąganie w sytuacje dwuznaczne;
- prezentowanie nieodpowiednich i wulgarnych treści (zwłaszcza materiałów o charakterze erotycznym, pornograficznym, obrazujących przemoc lub w inny sposób przyczyniających się do dyskomfortu);
- nadmierne i indywidualne obdarowywanie prezentami i inne formy faworyzowania;
- brak empatii i wrażliwości na potrzeby dzieci;
- proponowanie, używanie alkoholu lub środków psychoaktywnych itp. lub bycie pod ich wpływem.

STANDARD 8

Szkolenia osób odpowiedzialnych za prewencję, duchownych, personelu parafii i animatorów.

Ochrona przed krzywdzeniem wpisana jest w misję Kościoła katolickiego powierzoną mu przez Pana. Dlatego każdy – przełożony w Kościele, osoby uczestniczące w jego misji przez pracę i zaangażowanie duszpasterskie czy pracę z małoletnimi powinien posiadać potrzebną wiedzę na temat ochrony dzieci i osób bezbronnych przed przemocą i dzielić się nią z rodzicami i dziećmi.

Zakres szkoleń w temacie ochrony dzieci i osób bezbronnych oraz osoby prowadzące:

1. Wszyscy duchowni, personel parafii i animatorzy otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Szkolenie może prowadzić osoba odpowiedzialna w parafii za prewencję.

2. Pracownicy i animatorzy pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:

- rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
- rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
- strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
- rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbronną na temat krzywdy;
- rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
- zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
- innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejscu duszpasterskim.

3. Każda osoba pracująca z małoletnimi powinna otrzymać zaświadczenie o udziale w szkoleniu.

4. Każda osoba pracująca z małoletnimi, co pięć lat uczestniczy w jednodniowym szkoleniu z zakresu prewencji. Treść tych szkoleń przygotowana jest przez osobę odpowiedzialną w diecezji za prewencję.

5. Szkolenia prowadzą odpowiednio przygotowane oraz kompetentne w dziedzinie ochrony małoletnich, które są delegowane przez diecezję do pełnienia takich zadań.

6. Osoby odpowiedzialne za prewencję w parafii poza wiedzą z pkt 1 i 2 powinny mieć także wiedzę na temat:

- budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami Kościoła i ustaw państwowych (obecnie tzw. „Ustawa Kamilka” i Krajowy Plan Przeciwdziałania

Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023-2026 oraz Wytyczne KEP, dokument prewencji KEP);

- podstawowych procedur prawnych (kanonicznych i przewidzianych przez Kodeks karny);
- czynników ryzyka i czynników ochronnych;
- funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych;
- procedur ustalonych dla danej parafii.

7. Za szkolenie tych osób odpowiada osoba odpowiedzialna za prewencję w Diecezji Tarnowskiej. Na szkolenie zaprasza osoby posiadające kompetencje potwierdzone odpowiednim dokumentem.

8. Osoby odpowiedzialne za prewencję w danej parafii uczestniczą raz w roku w spotkaniu odpowiedzialnych za prewencję w danej diecezji.

STANDARD 9

Zasady udostępniania standardów i ich ewaluacji.

- Proboszcz lub delegowana przez niego osoba ma obowiązek umieszczenia niniejszych standardów na stronie internetowej parafii,

- Standardy umieszczane są w wersji papierowej w biurze parafialnym i pomieszczeniach wykorzystywanych dla duszpasterstwa osób małoletnich,

- Dla osób małoletnich Standardy udostępniane są w wersji skróconej i przystosowanej do pojętności dzieci i młodzieży w pomieszczeniach przez nich używanych,

- Co dwa lata Standardy są przeglądane przez Proboszcza lub wyznaczoną osobę i po wypisaniu odpowiednich wniosków aktualizowane,

- Standardy są udostępniane rodzicom i opiekunom prawnym małoletnich, po czym należy odebrać od nich oświadczenie pisemne o zapoznaniu się z treścią dokumentu,

- Standardy udostępniane są osobom szkolącym się w zakresie prewencji na parafii i wszystkim osobom mającym do czynienia z małoletnim w ramach duszpasterstwa parafialnego,

- Ewaluacja dokumentu dokonywana jest w danej placówce przez osobę odpowiedzialną za prewencję we współpracy z proboszczem i osobami wyznaczonymi przez proboszcza, a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne. Następnie jest zatwierdzana przez osobę odpowiedzialną w diecezji za prewencję.

Telefony i kontakty wsparcia

- Osoba zaufana: ..... e-maile kontaktowy: .....
- 116111 – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;
- 800120226 – policyjny telefon zaufania;
- 800120002 – niebieska linia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- Delegat Bpa Tarnowskiego ds. wykorzystania seksualnego osób małoletnich: ks Bogdan Węgrzyn e-mail: bogdanwegrzyn@tlen.pl, kom. 694595286;
- Duszpasterz osób pokrzywdzonych: ks. Adam Nita kom. 605960855, e-mail: anita@diecezja.tarnow.pl,
- Duszpasterz osób pokrzywdzonych: ks. Jan Gębarowski tel. 146790062, e-mail: gebarowski@gmail.com

ZAŁĄCZNIK 1

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT, INNYCH NIŻ RZECZYPOSPOLITA POLSKA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska: tak/nie*.
2. Jeśli odpowiedz brzmi „tak", to proszę wpisać państwo……..
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa:

……

……

1. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
2. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
3. Oświadczam, że prawo państwa..... nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.
    1. Oświadczam, że w państwie …….. nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.
    2. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie……. za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem

duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.

1. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

…….. ……..

miejscowość, data imię i nazwisko (czytelny podpis)

* niepotrzebne skreślić

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższym, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemających wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,

2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli **przepis** ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

ZAŁĄCZNIK 2

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z POLITYKĄ OCHRONY DZIECI I ZOBOWIĄZANIU DO JEJ PRZESTRZEGANIA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisana/y, oświadczam, że:

1. Zapoznałam/zapoznałem się z treścią dokumentu pn. „Standardy ochrony dzieci" obowiązującego w (*tu nazwa placówki*)

   ……..

   ……..

1. Oświadczam*, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenie, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

…… ……
miejscowość, data imię i nazwisko (czytelny podpis)

* dotyczy osób pełnoletnich

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższym, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,

2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli **przepis** ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

ZAŁĄCZNIK 3

ZASADY SPORZĄDZANIA NOTATKI DOTYCZĄCEJ ZDARZENIA

- Zapisz dokładną datę i godzinę, kiedy incydent został zgłoszony.

- Podaj imię i nazwisko dziecka, wiek, adres zamieszkania, (jeśli dostępny), szkołę oraz wszelkie inne istotne informacje.

- Opisz dokładnie to, co zostało zgłoszone, włączając miejsce, czas i wszelkie istotne szczegóły zdarzenia (możesz zacytować zwroty użyte przez dziecko lub inną osobę zawiadamiającą).

- Jeśli istnieją, uwzględnij dane wszelkich świadków incydentu, w tym ich imiona, nazwiska, adresy i numery telefonów kontaktowych. Mogą to być również osoby, którym dziecko wcześniej zgłaszało przemoc.

- Opisz kroki, które podjęto w odpowiedzi na zgłoszenie, w tym komunikację z organami ścigania, rodzicem/rodzicami/opiekunem/opiekunami, działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku itp.

- Wymień wszelkie instytucje lub osoby, z którymi został nawiązany kontakt w związku z incydentem.

NOTATKA SŁUŻBOWA
Z PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA PRZEMOCY

Data i czas zgłoszenia	
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Imię i nazwisko osoby skrzywdzonej (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Imię i nazwisko osoby stosującej przemoc (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności towarzyszące	

Świadkowie			
Forma podjętej interwencji (*zakreślić właściwe*)	**Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (art. 304 k.p.k.)**	**Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/ rodziny**	**Inny rodzaj interwencji** (*jaki?*)
Dane organu/ placówek/ osób/ instytucji, do których zgłoszono interwencję i z którymi się kontaktowano			

…… ……..…….

miejscowość, data

czytelne podpisy osób uczestniczących w przyjmowaniu zgłoszenia

ZAŁĄCZNIK 4

OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI INFORMACJIPOWZIĘTYCH W PROCESIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE KRZYWDZENIA DZIECKA ORAZ PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechnianie wiadomości z postępowania przygotowawczego,zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechnianie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechnianie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

……. …….

miejscowość, data imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości]
§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
§ 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.
§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

ZAŁĄCZNIK 5
ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY DZIEĆMI

Parafa Rzymskokatolicka **pw. św. Urszuli z Towarzyszkami** jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo dzieciom także w grupie rówieśniczej. Kierując się wartościami wypływającymi z Ewangelii, staramy się wpoić naszym parafianom postawę szacunku wobec każdego człowieka – dzieci i dorosłych. Pragniemy, by w relacjach międzyludzkich bliska była im ewangeliczna zasada: „Wszystko, więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie" (Mt 7,12a).

Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi poznali wszyscy pracownicy i współpracownicy parafii, dzięki czemu mogą oni umiejętnie i adekwatnie do zaistniałej sytuacji reagować na każde niewłaściwe zachowanie czy przemoc. Również dzieci powinny przestrzegać poniższego kodeksu podczas spotkań w parafii i poza nią, w kontakcie bezpośrednim i wirtualnym.

Kodeks zachowań został opracowany z udziałem dzieci. Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi odbywać się będzie, co dwa lata, a także po każdej sytuacji kryzysowej, jeśli w parafii podjęta zostanie interwencja z powodu krzywdzenia rówieśniczego. Zmiana treści zasad bezpiecznych relacji między dziećmi jest możliwa w każdym momencie na ich wniosek i z ich udziałem.

1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby

- Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
- Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
- Masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie. Uszanuj to.
- Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet, jeśli nie należądo grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań,rozmów i szkolnych aktywności.

2. Zasady komunikacji między dziećmi

- Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań,o ile nie naruszają one dobra innych osób.

- Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
- Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
- Stosuj formy grzecznościowe.
- Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

3. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni

- Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
- Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.
- Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

4. Zakaz stosowania przemocy w jakiejkolwiek formie

- Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
- Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli takjest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
- Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
- Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

5. Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy

- Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszyst-kich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów". Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
- Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
- Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
- Chroń intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzyoraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zachowaniami niedopuszczalnymi.
- Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowychz powodu swoich prywatnych niechęci.
- Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
- Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj goo jego nieuwadze.
- Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

6. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

- Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmo-wę z drugą stroną.
- Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.

- Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
- Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałaś/usłyszałeś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałeś/zrozumiałaś jej komunikat.
- Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.